

Lord Teignmouth, bestuurder van het Britsch en buitenlandsch bijbelgenootschap.

<https://hdl.handle.net/1874/355704>

gls
LORD TEIGNMOUTH, (3)

BESTUURDER

VAN HET

Britsch en Buitenlandsch

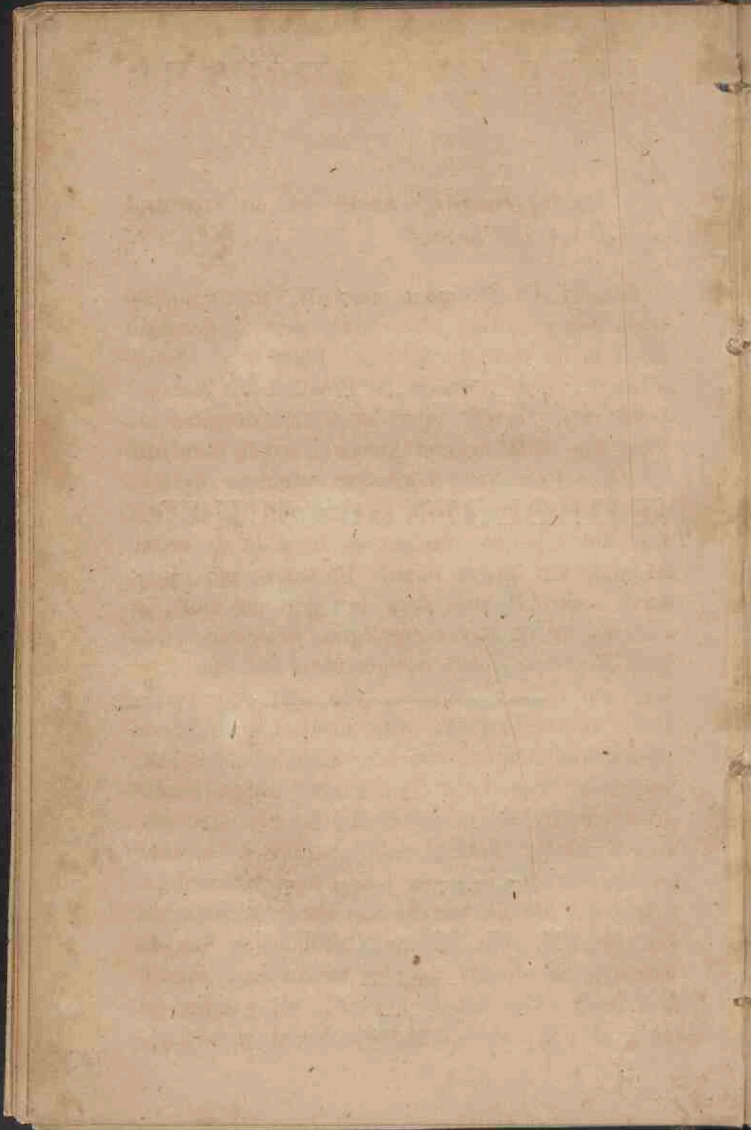
BIJBELGENOOTSCHAP.

~~~~~

Te ROTTERDAM, bij
M. WIJT & ZONEN,

—
1845.

[76]

» *De regtvaardige komt om, en niemand neemt het ter harte.*»

Hoezeer dit getuigenis dikwijls van toepassing is op den geloovige, die weinig gerucht gemaakt heeft in de wereld, die, onbekend in de maatschappij, aan armoede en droefenissen blootgesteld was, terwijl zijne werkzame deugden alleen aan God bekend waren, zoo is deze uitspraak zelden van toepassing wanneer dezelve dezen of genen groote der wereld geldt, die van het toppunt van eer en roem in de maatschappij ten grave daalt. De mare van zijnen dood verbreidt zich door het gansche land, ja zelfs tot in de meest afgelegene gewesten. 'Geheel *Engeland* heeft deelgenomen aan den dood van een' zijner burgers, die zich door zijnen rang, zijnen invloed, zijne maatschappelijke en christelijke deugden zoo zeer onderscheiden had. De naam van Lord *TEIGNMOUTH*, zijne levensgeschiedenis, de dienst welke hij zijn land bewezen heeft, hebben vele dagbladen vervuld en werden van menigen predikstoel verkondigd. Ook wij, die de waarde van eenen mensch uit een gansch ander oogpunt beschouwen dan de wereld, en slechts datgene beminnen, wat bij God hoog staat aangeschreven, wij zouden op het graf van eenen man, die eenen onsterfelij-

ken roem nagelaten heeft, niet spreken, indien zijn leven niet gekenmerkt ware geweest door voortreffelijke deugden, die de Christen ter harte moet nemen. Het voordeel, dat hij *Frankrijk* aanbragt als President van het Londensch Bijbelgenootschap, de edelmoedige bewijzen van christelijke liefde, die wij door middel van deze inrigtingen, waaraan hij een groot gedeelte van zijn leven wijdde, ontvangen hebben, leggen ons den aangenamen en heiligen pligt op, den naam van Lord TEIGNMOUTH, als ook de bron, waarnit hij die gehechtheid aan zijnen goddelijken Meester putte, den lezers bekend te maken. Tot dat einde kunnen wij een kort verslag geven van zijn openbaar leven, en willen vooral spreken over den Christen en den ijverigen en werkzamen vriend der inrigtingen, welke de uitbreiding van het Christenrijk op aarde bevorderlijk waren.

Lord TEIGNMOUTH werd in 1751 te *Londen* geboren en was de oudste van de oude familie der Shores, uit het graafschap *Derby*. Zijn vader, die eene betrekking vervulde bij de O. I. Maatschappij, overleed in de kracht van zijn leven, twee minderjarige kinderen aan de zorg eener bedroefde moeder nalatende, die tot haar geluk, en dat harer kinderen, de ware bron van troost kende.

Men moet Lord TEIGNMOUTH onder het onnoemelijk getal menschen rangschikken, die hunne eerste en heilzame godsdienstige indruk-

ken verschuldigd zijn aan de vrome zorg van eene teedere moeder, bekommerd over het eeuwige welzijn harer kinderen.

De jonge Shore trad in dienst der O. I. Maatschappij, nadat hij zijne studiën op de school te *Harrow* geëindigd had. Aldaar onderscheidde hij zich door zijne uitgebreide kennis, door zijnen ijver en door zijne onvermoeide werkzaamheid. Hij ontving weldra de waardigheid van Gouverneur Generaal van *Indië*, nadat hij meermalen geweigerd had dezen post aan te nemen. In 1798 keerde hij naar *Engeland* terug, en sedert wijdde hij zijnen tijd, zijne talenten en zijnen invloed aan de godsdienstige en menschlievende inrigtingen, die den roem van zijn vaderland uitmaken. Hij was een der medearbeiders aan het godsdienstige weekblad, bekend onder den naam van *Christian observer*, en hij verrijkte dit werk met verscheidene door hem geschrevene stukken.

Wij hebben gezegd dat Lord *TEIGNMOUTH* in zijne jeugd godsdienstige indrukken ontvangen had; deze indrukken waren onuitwischaar, zelfs te midden van het gewoel der wereld en in een land als *Indië*, waar het Evangelie weinig of niet bekend was. Deze indrukken ontwikkelden zich echter weinig en werden eerst later eene heldere, vaste overtuiging, die op het hart en het leven invloed had. De Gouverneur Generaal geloofde, gelijk vele menschen, wien het toch aan eigenlijk geestelijk leven ont-

breekt, dat de Bijbel het woord van God is, en dat men godsdienst moet bezitten om een rechtschapen mensch te kunnen heeten. Men behoort echter verder te gaan; men moet tot de erken-
 tenis komen dat de godsdienst, zoo zij geenen invloed op onze neigingen, op de beweeggronden van onze daden, op geheel ons leven heeft, eigenlijk niets is. Algemeen gelooft men dat Lord TEIGNMOUTH het gewigtige oogenblik in zijn leven, waarin hij tot deze erken-
 tenis kwam, in het artikel, dat hij met den naam van ASIATIKUS teekende, beschreven heeft.

Voor dat ASIATIKUS naar *Indië* ging, had hij zijnen vriend THEOPHILUS leeren kennen als een minzaam, edelmoedig, menschlievend mensch, van een scherp oordeel, doch tevens van een trotsch en hevig karakter. „In 1785 (zegt hij) verliet ik *Engeland*; ik beloofde aan THEOPHILUS hem te zullen schrijven, hetwelk ik nimmer gedaan heb, niettegenstaande de hooge achting die ik voor hem koesterde. In het laatst der voorgaande eeuw kwam ik in mijn land terug. Ik verlangde iets van den medgezel mijner kinderjaren te hooren, en vernam dat hij in het graafschap . . . . . verscheidene landerijen geërfd had, waar hij zijne verblijfplaats hield en dat hij de hoofdstad alleen dan bezocht, wanneer gewigtige bezigheden hem daarheen riepen.” ASIATIKUS zijnen vriend opgezocht hebbende, beschrijft de kalmte en het onveranderlijke geduld, dat hij in hem had opgemerkt, te midden

van omstandigheden, die deze deugd op de moeilijkste proef stelden. Hij hoorde zijnen vriend van den Zaligmaker spreken als het voorbeeld dat hij zich altijd wenschte voor te houden.

• Door die taal, zoowel als door eenige andere uitdrukkingen getroffen en door geheel zijn gedrag in verbazing gebracht, veronderstelde ik dat THEOPHILUS methodist geworden was. Het morgen- en avondgebed dat hij in den schoot zijner familie voor God uitstortte, zijne gesprekken, zoo onderscheiden van die van vroeger, droegen er toe bij om mijne veronderstelling te staven, ofschoon ik in hem noch in zijne familie iets bespeurde van die ongewone taal, noch van die gemaaktheid, welke men aan aanhangers van die sekte toekent. Deze veronderstelling (ik beken het nu tot mijne schande) verkoelde echter, op het oogenblik toen ik binnen trad, de hartelijke genegenheid, die ik voor hem gevoelde. Maar slechts eenige dagen waren genoegzaam om dien indruk uit te wischen en ik gevoelde uur aan uur mijne bewondering van zijn karakter en mijne gehechtheid aan zijnen persoon stijgen. Uit zijne handelwijzen straalden bestendiglijk zoo veel heuschheid en goedheid door; zijne gesprekken, hoewel ernstig, waren vrij van somberheid; zij waren minzaam, levendig, alles in hem was zoo innemend, zoo bevallig, dat ik nooit een beschaafd mensch gezien heb, in wien al

die hoedanigheden zoo volmaakt vereenigd waren. Die welvoegelijkheid, die beleefdheid, welke door omgang met anderen ons eigen wordt, wacht men bij beschaafde menschen; maar bij hem schenen deze eigenschappen het uitvloeisel eener inwendige welwillendheid te wezen, zijne gediensigheid was niet gemaakt, maar het gevolg van een beginsel, dat voortdurend op hem werkte. Ik wist dat zijne ziel veelal in gewigtige overpeinzigen verzonken was, en desniettegenstaande heb ik hem nooit in eene zamenpraak verstrooid of belemmerd gezien; integendeel, hij gaf aan een gesprek leven en belangrijkheid, zonder in hetzelfde dien hoogen toon te doen heerschen. Kortom, het karakter van THEOPHILUS leerde mij zijne beginselen bemiinnen, zonder dat ik die zelfs eigenlijk kende; want, ofschoon mijn hart nooit door de grondstellingen van eene ongelooovige wijsbegeerte was verhard geworden, had ik echter nimmer het onderwerp der openbaring met aandacht beschouwd."

»THEOPHILUS merkte met blijdschap deze verandering op, en nam daarom dikwijls de gelegenheid waar, om bij onze gesprekken godsdienstige onderwerpen te laten invloeyen, waarop ik in de eerste dagen van mijn verblijf bij hem weinig acht had geslagen. Ongevoelig verkreeg hij van mij, dat ik eenige werken las, die geschikt waren om mijn verstand te verlichten en mijn geweten wakker

te maken. Soms sprak hij over de nietige en ondeugende bedrijven onzer dagen, over de armoede die dezelve bij personen, bij huisgezinnen, bij geheele volken te weeg bragten. Bij andere gelegenheden deed hij het onderscheid opmerken dat voortvloeit uit de wanorde en onrust van een slecht doorgebracht leven en de kalmte en den vrede van een vroom hart; of de stugge ongevoeligheid en vreeselijke wanhoop van eenen berouwloozen zondaar, en het vaste vertrouwen van hem, die in den Zaligmaker gelooft. Hij deed zulks met zooveel oordeel, dat ik de uitwerking gevoelde zonder zijn doel te begrijpen."

• Op deze wijze was eene maand voorbij gevlogen, toen THEOPHILUS mij op zekeren avond, nadat ik aan zijne familie eene zamenspraak voorgelezen had, op eene ernstige en plegtige wijze met de volgende woorden aansprak, waarvan ik geheel doordrongen werd en die ik nooit vergeten zal: "

• Ik bemin u, EDUARD, en ik wil u een wezentlijk bewijs van mijne genegenheid geven. Onze vriendschap dagteekent van onze kindschheid af; zij was gegrond op overeenkomst van smaak, welke ons dezelfde bezigheden en dezelfde vermaken deed kiezen; dat onze vriendschap op gevorderden leeftijd bevestigd worde door den waardigen wensch van aan elkanders eenwig geluk bevorderlijk te zijn. Ik beschouw nu den tijd, welken wij te zamen in

dwaasheden en vermaken doorbragten, als eenen tijd van zinneloosheid. En terwijl ik nog sidder bij de gedachte aan de gevaren, waarin wij ons gebragt zouden hebben, aanbid ik met onuitsprekelijke dankbaarheid de geddelijke genade, die mij van dezelve verlost heeft.

» Achttien jaren, het derde gedeelte van mijn leven, zijn vervlogen sedert wij elkander gezien hebben; zij zijn als een droom voorbij gegaan. Het overige van ons aardse leven zal weldra op dezelfde wijze zijn verdwenen; eene vraag zal bij ons opkomen, welke wij niet ontvlieden kunnen: »Hoe hebben wij ons leven besteed? Hebben wij voor God of voor ons zelve geleefd?» Wat is deze vraag verontrustend voor verantwoordelijke wezens, die geschapen zijn voor een eeuwig leven van geluk of van ellende, en die zonder de hulp van God niets goeds vermogen! Maar onze hemelsche Vader heeft zijne kinderen niet in eene hope-looze ellende gelaten. Hij heeft hun geene pligten opgelegd, welke zij niet volbrengen kunnen; daar wij ons zelve niet verlossen kunnen, heeft Hij voor ons een eeuwig heil aangebragt. Lees het boek des eeuwigen levens, dat Hij ons tot onze onderwijzing geschonken heeft, en gij zult daar de verborgenheid van 's menschen verlossing duidelijk geopenbaard vinden, welke de sterkste verbeelding nooit zou hebben kunnen ontwerpen. Door de zonden bedorven, zouden wij den zedelijken dood gestorven zijn,

indien de Zoon van God niet op aarde ware gekomen om ons van de magt der zonden te verlossen. Hij heeft onze krankheden op zich genomen en heeft ons den weg des eeuwigen levens geopend. Door het geloof in Hem, hebben wij toegang tot het eeuwige leven; want Hij is de weg, de waarheid en het leven. Maar het is onmogelijk, dat wij tot hetzelfde toegang hebben met vleeschelijke wenschen en neigingen, met bedorvene hartstogten. Voor dat wij eenig deel aan het eeuwige leven kunnen hebben, moeten onze wenschen geestelijk, onze neigingen geheiligd, onze geheele natuur gereinigd, in één woord, wij moeten nieuwe menschen worden. Opdat wij dit doel zouden kunnen bereiken, biedt God den mensch de hulp van Zijnen Heiligen Geest aan, wiens heiligen invloed diegenen gewaar worden, welke om dien Geest bidden. Zoo verlost en geheiligd, welk een heerlijk verschiet opent zich voor onze oogen! De aarde en hare troonen en hare grootheid sterven weg bij dit uitzigt, gelijk de schaduwen van den nacht voor de schitterende stralen der zon verdwijnen. De taal is te arm om dit onderwerp in woorden uit te drukken, en ons penseel te grof om dit heerlijke tooneel te malen."

THEOPHILUS toonde vervolgens zijnen vriend de noodzakelijkheid aan van het berouw: „De eerste schrede op den goeden weg," zeide hij, „is de diepe en vernederende overtuiging, dat

gij een zondaar zijt; dat gij eenen heiligen God beledigd hebt, die te rein van oogen is dan dat Hij het kwade zou kunnen aanschouwen. Deze overtuiging zal u op middelen bedacht doen zijn, waardoor gij Gods heiligen afkeer van de zonde niet te vreezen hebt en zal u tot Jezus, onzen Middelaar, leiden. Dat de Heer deze overtuiging diep in uw hart moge inpren-ten! Vraag zulks in Jezus naam; verlang ook dat gij de verborgenheid van de verlossing door eenen gekruisten Zaligmaker begrijpen moogt. Ik zal mijne smeekingen bij de uwe voegen, opdat de Geest der waarheid over u zijn licht en zijnen heiligen invloed uitstrekke en uw hart vernieuwe, zonder welke niemand den Heer zien zal."

„Ik was te zeer door dit gesprek aangedaan," vervolgde ASIATIKUS, „om veel rust gedurende den volgenden nacht te kunnen genieten; want, ofschoon mijn hart eenigermate voor den indruk dezer woorden bereid was, zij bragten toch bij mij eene menigte denkbeelden voort, bij welke ik nimmer bepaald was of in welke ik mij nooit verdiept had. Ik vroeg mij zelve af, indien dit alles waarheid bevat, in welken staat bevind ik mij dan? Heb ik niet zonder God in de wereld geleefd, door mij naar het uiterlijke der godsdienst te gedragen, zonder den geest er van te kennen? Wat zou er van mijne ziel worden, indien zij dezen nacht werd opgeëischt? Deze overwegingen en vele dergelijke denkbeel-

den vervulden mijne ziel. Ik had behoefte aan het gebed, doch ik kon naauwelijks eenige zuchtigen tot den hemel verheffen.

» In den morgen, ofschoon neerslagtig, was ik kalmer. Ik beleed mijne overtredingen voor God en vroeg in Christus om vergeving, met eenen aandrang welken ik nooit was gewaar geworden. Ik weifelde niet om THEOPHILUS alles wat er in mij omging mede te deelen. Hij was verblijd dit te vernemen, en vermaande mij, om mij voor verslagenheid te wachten, toonde mij aan hoe ik verplicht was de genade van God, die mij was aangeboden, mij ten nutte te maken, en stelde mij het gevaar voor van zulks te verwaarloozen. Nadat mijn vriend op deze wijze het goede zaad in mijn hart had uitgestrooid, hield hij niet op hetzelfde nat te maken en God om den wasdom te smeeken. Dagelijks lazen wij te zamen de Schriften. THEOPHILUS toonde mij het verband aan dat tusschen het O. en N. Testament bestaat, maakte mij aandachtig op de voornaamste voorzeggingen, die vervuld zijn geworden, vooral die, welke op den Messias betrekking hebben. Hij verklaarde mij de moeilijkste plaatsen en maakte mij op dezulke opmerkzaam, die de gewigtigste stof tot diepe overpeinzing opleveren. Hij las den Bijbel met zulk eene innige, levendige belangstelling, dat hij als bezielde scheen met den Heiligen Geest, die eens deszelfs schrijvers vervulde.

„Hoezeer gevoel ik mij veranderd, sedert ik het huis van THEOPHILUS ben ingetreden. Niet zonder sidderen kan ik mij nu zekere toonelen van mijn leven voor den geest brengen, met welke ik vroeger mijne gedachten gaarne bezig hield. En echter, ik gevoel mij bij het smartelijke besef mijner schuld gelukkiger dan ik immer geweest ben in die verstroojing, waarin ik dwaselijk geloofde mijn geluk te zullen vinden. Bij de vernederende bewustheid, dat ik mijn vorige leven door zoo vele overtredingen bezoedeld heb, smaak ik echter in mijne overpeinzingen reine genoegens, welke ik vóór zes maanden niet beseffen kon. Ik hoop op vergeving van mijne zonden en op wederaan-neming door het zoenoffer van den gekruisten Zaligmaker. Op Gods genade bouwende en trachtende mijne eigene zaligheid met vreezen en beven te werken, ondervind ik door het geloof eene blijdschap en eenen vrede, die ik tot nu toe niet gekend had.”

In dien geest trachtte Lord TEIGNMOUTH het rijk van Christus aan anderen bekend te maken, en deze waren de beginselen, welke hem aanspoorden om ijverig deel te nemen aan al die goede en nuttige werken, welke zijnen naam steeds zullen doen in zegening blijven.

Wij hebben reeds gezegd dat Lord TEIGNMOUTH, na zijne terugkomst uit Indië, zijnen tijd en een groot gedeelte van zijn vermogen

besteedde aan de door de Engelschen gestichte inrigtingen van weldadigheid. Het Bijbelgenootschap, dat meer dan dertig jaren door hem bestuurd werd, was vooral het voorwerp van zijne zorgen en van zijne werkzaamheden. Lord TEIGNMOUTH behoorde niet onder het getal dier menschen, die deze inrigting met hunnen naam ondersteunden toen zij haren roem reeds gevestigd had, en het voorwerp van de bewondering der geheele wereld reeds geworden was, maar die zich verwijderden toen hun genootschap belasterd werd. Reeds in zijne jeugd was hij met hetzelfde ingenomen, bleef het, door welke stormen het bedreigd werd, voortdurend beschermen, tot dat hij, door ziekte en ouderdom verzwakt, niet meer in staat was de vergaderingen bij te wonen of de werkzaamheden waar te nemen. Hij troostte zich met het denkbeeld, dat deze inrigting veel goeds en nuttigs tot stand gebragt had, en hij bad God dat hij voort mogt gaan het goede woord te verspreiden. Indien wij het nut, dat Lord TEIGNMOUTH het Bijbelgenootschap aangebragt heeft, wilden opsommen, zouden wij in eene beschrijving van deze inrigting zelve vervallen. Zijne medewerking bestond niet alleen in het geven van zijnen naam, zijnen invloed, zijn geld; gelijk zulks niet zeldzaam het geval is bij sommige begunstigers van nuttige genootschappen; Lord TEIGNMOUTH nam zelf de bijzondere werkzaamheden van het

genootschap waar, bestuurde de jaarlijksche en bijzondere vergaderingen, die hij met eene redevoering opende, welke de blijken gaf zoolwel van zijne bekwaamheid als van zijne levendige godsvrucht. De jaarlijksche berigten werden in het begin door hem geschreven en hij hield als Bestuurder eene uitgebreide briefwisseling. Bij zijnen dood heeft de vergadering van het genootschap het overlijden van haren waardigen Bestuurder aan de leden in eene verhandeling medegedeeld, waarin de godsvrucht van Lord TEIGNMOUTH, zijne christelijke deugden, zijne diensten aan het genootschap bewezen, door eene bekwame pen vol gevoel geschetst worden.

De groote nederigheid van Lord TEIGNMOUTH en de behoefte welke hij had om in alles God de eer te geven, behoedde hem in betrekking tot het Bijbelgenootschap voor twee valstrikken, waarmede menig Christen te kampen heeft, vooral indien deze, door zijnen rang, zijne fortuin of zijne talenten veel invloed heeft op het werk waaraan hij zijne zorgen wijdt. De verzoeking om zich boven anderen te verheffen, de lust tot heerschen en altijd de eerste te willen zijn, is een dier valstrikken. Dat de Christen zich daarin niet bedriege! in ons hart bestaat een ongelukkige aanleg, die door verloochening kan bedwongen worden, doch die zijne regten zoekt te herkrijgen in de nieuwe baan die wij intreden. De leerlingen van Jezus, na uit liefde tot Hem alles verlaten te hebben, vroegen even-

wel: „Heer, wie is de meeste in het koningrijk der hemelen?” Uit dit beginsel van hoogmoed en heerschzucht is het pausdom voortgesproten, en men behoeft niet naar het hof van *Rome* te gaan om pausen te ontmoeten. In geestelijke zaken, al zijn die ook veel zuiverder dan die in de kerk van *Rome*, kan er nogtans een volksleider zijn, die, zonder het zichzelf te willen bekennen, zich verwonderd toont wanneer men aan zijne feilbaarheid twijfelt. — Indien wij ijverig en bepaald met een godsdienstig werk bezig zijn, staan wij dikwijls aan een ander gevaar bloot, dat namelijk, van ons zoo zeer met dit werk te vereenzelvigen, dat wij ophouden God de eer te geven, vergeten dat wij voor God arbeiden als zwakke en onwaardige werktuigen, en ongemerkt ons eigen werk beginnen in te zien, en zoo hetzelfde met een goed gevolg bekroond wordt, ons zelve de eer geven en aan ons zelve den dank toebrengen. Deze aanleg, te gevaarlijker naarmate wij den zelve niet bekennen willen, ontnemt ons dien ruimen en dankbaren blik met welken wij de vorderingen, die het rijk van God gemaakt heeft, in zijn geheel beschouwen moeten, en vermindert die hartelijke belangstelling, welke men in alle goede werken nemen moet, zelfs dan, wanneer dezelve volbragt zijn in eenen anderen stand, door menschen die de zaken uit een geheel ander oogpunt beschouwen. Ach! de gedachte is smartelijk, dat wij onze talloze

zwakheden aan alles wat wij aantasten, zelfs aan de heiligste zaken kunnen mededeelen! Maar, daar de ondervinding spreekt, waarom dan gezwegen? En dewijl eene diepe wonde dáár bestaan kan, waar men leven en gezondheid zou willen zien, waarom dezelve niet geopenbaard, opdat degene die zich ziek gevoelt, tot den geneesheer ga?

Zoo gelukkig als WILBERFORD was toen hij, na vijftigjarigen arbeid, voor zijnen dood de vrijstelling der slaven nog bijwoonde, zoo gelukkig was Lord TEIGNMOUTH, toen hij, na dertig jaren het Bijbelgenootschap bestuurd te hebben, hetzelfde met zulk een goed gevolg bekroond zag, dat de sterkste verbeelding zich zulk eene heerlijke uitkomst niet had kunnen voorstellen. Zie hier over dit onderwerp eenige daadzaken die den 7 Mei laatstleden op eene der belangrijkste jaarlijksche vergaderingen voorgedragen zijn. Het Londensche Bijbelgenootschap werd in 1804 gesticht. Sedert dien tijd vestigden zich meer dan vijfduizend genootschappen in *Europa*, in *Azië* en in *Afrika*, opdat het Woord van God meer mogt verspreid raken. Van deze vereenigingen behooren er drieduizend vierhonderd aan *Groot-Brittanje*. Het Londensch Bijbelgenootschap heeft de schriften geheel of ten deele in honderd een en twintig talen of tongvallen gedrukt en verspreid, van welke twee en zeventig het Woord des levens nog nimmer uitgedrukt hadden. Dit

genootschap houdt zich nu onledig met het overzetten van den Bijbel in zes en dertig nieuwe talen. Achtmillioenen afdrucken van den Bijbel of van sommige gedeelten deszelve zijn uit het magazijn van het genootschap te voorschijn gekomen, behalve de rijke onderstand, welken het aan andere vereenigingen tot hetzelfde doel beloofd heeft; zoo dat er sedert 1804 in de verschillende deelen der wereld, meer dan dertigmillioenen afdrucken van geheel de Heilige Schrift of een gedeelte derzelve verspreid zijn. Hoe bewijst dit ons dat Gods zegen op deze inrigting rust! Dat Hem alleen de eer worde toegebracht!

Wij zouden te uitvoerig worden, zoo wij wilden aantoonen hoe Lord TEIGNMOUTH van zijne talenten en van zijne grondige kennis van het Indische volk gebruik maakte, om van het Britsche Gouvernement en van de Indische volkplanting de magtiging te verkrijgen om het Christendom in de uitgebreide Engelsche bezittingen bekend te maken. In dien tijd gaf men nog gehoor aan het geschreeuw van eenige staatkundige eigenbelangzoekers, die beweerden dat het aanranden van de godsdienst, de zeden en de gewoonten der Indiërs, de vernietiging van de Engelsche koloniën in het Oosten zou ten gevolge hebben. De vereenigde pogingen der aanhangers van het Evangelie in *Engeland* werden met een goed gevolg bekroond, en de tijd heeft geleerd op welk eenen lossen grond

de heillooze voorspellingen van de partij tegen het kruis van den Zaligmaker gebouwd waren.

Op dit, voor het lot der Indiërs, zoo beslissend tijdstip gaf Lord TEIGNMOUTH een boekje uit, waarin hij, met voorbeeldelooze duidelijkheid, de mogelijkheid en de noodzakelijkheid ontwikkelde, om het licht van het Evangelie te doen stralen te midden der zware duisternis, waarin millioenen menschen in *Groot-Brittanje* gehuld waren. Uit dit geschrift zullen wij slechts dat gedeelte aanhalen, waarin de schrijver aantoot in welken geest het Evangelie aan de Indiërs bekend gemaakt moet worden. Hetgeen Lord TEIGNMOUTH hier van de Evangelie-prediking bij de volken in het Oosten zegt, is op de prediking van het Christendom in alle tijden en in alle plaatsen toepasselijk: „Wij zijn overtuigd,” zegt hij, „dat de invloed van de Episkopale kerk op de beschaving der Indiërs veel zal afhangen van den geest, met welken de hoofden en de leden van die kerk vervuld zijn. Veronderstel hen bezielde te zijn met den Apostolischen ijver en de diepe en zuivere godsvrucht van eenen SCHWARZ of BRAINERD, en wij kunnen de stoutste hoop koesteren omtrent de goede uitkomst van hun werk onder de Indiërs. Indien gij integendeel menschen zendt, die omtrent de bekeering der Indiërs koel en ouverschillig zijn, indien de bekeering der Heidenen niet het eerste doel van hunne zorg is, zoo zou onze verwachting erbarmelijk teleurgesteld worden.

Dezelfde gezindheid die hen werkeloos zou maken, zou hen eenen blik van afgunst en haat doen werpen op de godvruchtige pogingen der Zendelingen die tot andere geloofsvereeningingen behooren.

Dezelfde beginselen, die Lord TEIGNMOUTH in zijn openbaar leven bezielde, oefenden hunnen magtigen en zachten invloed op zijn inwendig leven. Door zijne betrekkingen en vrienden was hij als vader, als broeder, als vriend geacht en bemind. Zelfs zijne bedienden beschouwden hem als eenen vader. Zijne talrijke bezigheden verhinderden hem nooit om eenige uren in gebeden en in stille overpeinzingen door te brengen, ten einde zijn geloof te versterken en zijne ziel nieuwe kracht te geven door zich aan de bron van levend water te verkwikken. De Heer ANDERSON, medearbeider en bloedverwant van Lord TEIGNMOUTH, merkt in eene tot zijne gedachtenis uitgesprokenen lijkrede op, dat deze godvruchtige TEIGNMOUTH de gewoonte had zich dagelijks des avonds om vijf uren af te zonderen om zich voor God te verootmoedigen, ten einde niet te wachten tot dat de vermoeijenis van den avond zijn ligchaam loom maken en hem in de verheffing zijner ziel tot den hemelschen Vader na-deelig zou zijn. Na deze uren in godsdienstige overdenkingen doorgebracht te hebben, kwam hij in het midden der zijnen terug, met een ernstig gelaat, waarop de vrede en de kalmte van zijn hart te lezen stonden. Ook bewees de geeste-

lijke strekking van zijne gesprekken, dat hij door zijne gebeden nader tot God gebragt en met Zijnen geest vervuld was.

De Heer ANDERSON deelt ons ook nog mede, dat een onbepaald vertrouwen, een overgeven aan de Voorzienigheid een eigenaardige trek was van de godsvrucht van TEIGNMOUTH. Tot het einde van zijn leven herinnerde hij zich gaarne al de weldaden, die God hem bewezen had. Zelfs heeft hij die gewaarwording in een geschrift uitgedrukt. Het is eene verhandeling over de Voorzienigheid, welke hij vele jaren geleden opgesteld had en die hij laatstelijk aan den Heer BRANDAM, Secretaris van het Bijbelgenootschap, verzocht heeft uit te geven. Dit kleine maar uitmuntende werkje kwam weinige dagen voor den dood des schrijvers in het licht, en wordt door zijne vrienden bewaard als eene aangename gedachtenis aan hem en aan zijne godsvrucht.

De gedachte aan God en aan de eeuwigheid, die Lord TEIGNMOUTH zijn geheele leven door bezielde had, verliet hem ook niet in zijne laatste dagen. Kortens tijd voor zijnen dood liet hij den Heer ANDERSON eenige bekommering over de opregtheid van zijn geloof blijken, daar hij niet meer zooveel behoefte gevoelde aan het gebed en aan godsdienstige overpeinzingen. Zijn medearbeider deed hem opmerken, dat de zwakheid van zijn ligchaam de oorzaak was van zijne verflaauwing in het goede. „Vraag u zelve af,”

voegde de Heer ANDERSON er bij, opdat de godvruchtige zieke zelf de zwakheid van zijn ligchaam van die van het geloof onderscheiden mogt, » vraag u zelven af, hoe gij tot hiertoe den staat van uw hart, de heiligheid Gods en de oncindige liefde, die Hij u in de verborgenheid der verlossing betoond heeft, beschouwdet.” Op deze vragen sprak Lord TEIGNMOUTH met veel nadruk over de diepe ellende van onze bedorvene natuur, over de magt der zonden, die in ons woont, van zijnen hartelijken wensch om van dezelve bevrijd en deelgenoot der heiligheid te worden, waarin alleen het geluk te vinden is. » Mijne voortdurende bede is,” voegde hij op eenen ernstigen toon er bij, » dat ik Hem zien moge, die mij van God geworden is tot wijsheid, regtvaardigheid, heiligheid en volkomene verlossing. Mogt ik, door zijn zoenoffer van de zonde verlost, geheiligd door den invloed van zijnen Heiligen Geest, de genade ontvangen van mij te mogen vereenigen met het koor der engelen, ten einde Gods heiligen naam te verheerlijken en met hen uit te roepen: Heilig, heilig, heilig is de Heer der legerscharen, de hemelen en de aarde zijn vol van Zijne heerlijkheid!”

Daarna zeide hij tot degenen, die hem omringden: » ik haat, ik veracht de zonde, van welken aard dezelve ook zij, in welken graad zij ook bestaan moge. Ik hoop, dat ik leedwezen over mijne overtredingen gevoel. Maar op mijne boetvaardigheid steun ik niet. Neen! ik

zoek alleen vergeving en vrede in het bloed van Christus!"

De zondag voor zijnen dood was hij omringd door zijne vrouw en zijne kinderen, die hij trachtte te troosten: » ik gevoel, dat ik het beste deel gekozen heb; ik kan u in vrede en met blijdschap verlaten."

Gelukkig is het huisgezin, waar een stervende vader zulk eenen troost kan achterlaten! Zalig de ziel, die op deze wijze hare betrekkingen troosten kan, wanneer zij hen bij het verscheiden in deze zondige wereld achterlaat. Dit is niet geschreven tot lof van eenen mensch, maar tot veler bemoediging.

Wat de plaats betreft, door Lord TRIGNMOUTH in het Bijbelgenootschap ontruimd, het heeft Gode behaagd dezelve te doen vervullen door eenen anderen Zijner getrouwe dienaren, eenen nederigen leerling van Christus, Lord BERLY.
